ORDONANȚA TRIBUNALULUI (Marea Cameră)

7 septembrie 2010 *

În cauza T-532/08,

Norilsk Nickel Harjavalta Oy, cu sediul în Espoo (Finlanda),

Umicore SA/NV, cu sediul în Bruxelles (Belgia),

reprezentate de K. Nordlander, avocat,

reclamante,

susținute de

Nickel Institute, cu sediul în Toronto (Canada), reprezentat de K. Nordlander, avocat, și de domnii D. Anderson, QC, S. Kinsella și H. Pearson, solicitors,

intervenientă,

* Limba de procedură: engleza.

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de domnii P. Oliver și D. Kukovec, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Regatul Danemarcei, reprezentat de doamna B. Weis Fogh, în calitate de agent,

intervenient,

având ca obiect o cerere de anulare parțială, pe de o parte, a Directivei 2008/58/CE a Comisiei din 21 august 2008 de efectuare a celei de a treizecea modificări, în vederea adaptării la progresul tehnic, a Directivei 67/548/CEE a Consiliului privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative referitoare la clasificarea, ambalarea și etichetarea substanțelor periculoase (JO L 246, p. 1) și, pe de altă parte, a Regulamentului (CE) nr. 790/2009 al Comisiei din 10 august 2009 de modificare, în vederea adaptării la progresul tehnic și științific, a Regulamentului (CE)

nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor (JO L 235, p. 1), în măsura în care aceste acte modifică clasificarea anumitor compuși ai carbonatului de nichel,

TRIBUNALUL (Marea Cameră),

compus din domnii M. Jaeger, președinte, J. Azizi (raportor), A. W. H. Meij, M. Vilaras, N. J. Forwood, doamna M. E. Martins Ribeiro, domnul O. Czúcz, doamnele I. Wiszniewska-Białecka, I. Pelikánová, E. Cremona, I. Labucka, domnii S. Frimodt Nielsen și K. O'Higgins, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

Ordonanță

1 Prin intermediul prezentei acțiuni, reclamantele, Norilsk Nickel Harjavalta Oy (fostă OMG Harjavalta Oy, denumită în continuare „Norilsk Nickel") și Umicore SA/NV, contestă legalitatea clasificării drept substanțe periculoase a anumitor compuși ai carbonatului de nichel (denumite în continuare „clasificările contestate") incluși, mai întâi, în anexa I la Directiva 67/548/CEE a Consiliului din 27 iunie 1967 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative referitoare la clasificarea, ambalarea și etichetarea substanțelor periculoase (JO L 196, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 1, p. 23) și, ulterior, în anexa VI la Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al

Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548 și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (JO L 353, p. 1).

2 Clasificările contestate au fost introduse prin Directiva 2008/58/CE a Comisiei din 21 august 2008 de efectuare a celei de a treizecea modificări, în vederea adaptării la progresul tehnic, a Directivei 67/548 (JO L 246, p. 1, denumită în continuare „directiva atacată") și au fost reluate, cu efect de la 25 septembrie 2009, prin Regulamentul (CE) nr. 790/2009 al Comisiei din 10 august 2009 de modificare, în vederea adaptării la progresul tehnic și științific, a Regulamentului nr. 1272/2008 (JO L 235, p. 1, denumit în continuare „regulamentul atacat") (denumite în continuare, împreună, „actele atacate").

Cadrul juridic

Dispozițiile Tratatelor CE și FUE

3 Potrivit articolului 230 al patrulea paragraf CE:

„Orice persoană fizică sau juridică poate formula, în aceleași condiții, o acțiune împotriva deciziilor al căror destinatar este și împotriva deciziilor care, deși luate sub aparența unui regulament sau a unei decizii adresate unei alte persoane, o privesc în mod direct și individual."

4 Potrivit articolului 263 al patrulea paragraf TFUE:

„Orice persoană fizică sau juridică poate formula, în condițiile prevăzute la primul și al doilea paragraf, o acțiune împotriva actelor al căror destinatar este sau care o privesc direct și individual, precum și împotriva actelor normative care o privesc direct și care nu presupun măsuri de executare."

Directiva 67/548

5 Directiva 67/548, astfel cum a fost modificată în special prin Directiva 92/32/CEE a Consiliului din 30 aprilie 1992 de efectuare a celei de a șaptea modificări a Directivei 67/548 (JO L 154, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 11, p. 86) și prin Directiva 2006/121/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 de modificare a Directivei 67/548 pentru a o adapta la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH) și de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice (JO L 396, p. 850, Ediție specială, 13/vol. 59, p. 11), stabilește norme privind comercializarea anumitor „substanțe", definite drept „elementele chimice și compușii lor în stare naturală sau obținuți prin orice proces de producție, inclusiv orice aditiv necesar pentru a menține stabilitatea produselor și orice impuritate rezultată din procesul utilizat, dar excluzând orice solvent care poate fi separat fără a afecta stabilitatea substanței sau fără modificarea compoziției sale".

6 În acest scop, astfel cum se arată la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 67/548, aceasta stabilește o clasificare a substanțelor pe baza proprietăților lor intrinsece, conform categoriilor prevăzute la articolul 2 alineatul (2). Clasificarea unei substanțe drept „periculoasă" în anexa I la această directivă impune, ca o condiție prealabilă a

comercializării, aplicarea pe ambalajul substanței menționate a unei etichete obligatorii ce cuprinde, între altele, simbolurile de pericol cu indicarea pericolului pe care îl prezintă utilizarea substanței și frazele-tip ce indică, pe de o parte, riscurile speciale care provin din pericolele pe care le implică utilizarea substanței și, pe de altă parte, utilizarea în siguranță a acesteia.

7 Potrivit articolului 4 alineatul (3) din Directiva 67/548, în versiunea în vigoare anterior celei modificate prin articolul 55 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1272/2008:

„Anexa I conține lista substanțelor clasificate conform principiilor expuse la alineatele (1) și (2), împreună cu clasificarea și etichetarea lor armonizate. Decizia de a include o substanță în anexa I, care conține lista substanțelor clasificate conform principiilor expuse la alineatele (1) și (2) ale aceluiași articol, împreună cu clasificarea și etichetarea armonizate, se ia în conformitate cu procedura stabilită la articolul 29 [din directiva menționată]."

8 Articolul 4 alineatul (2) din Directiva 67/548 prevede că „[p]rincipiile generale de clasificare și etichetare ale substanțelor și preparatelor se aplică în conformitate cu criteriile prevăzute în anexa VI cu excepția cazurilor în care sunt specificate cerințe contrare pentru preparate periculoase în alte directive".

9 Punctul 1.2 din anexa VI la Directiva 67/548 prevede:

„Prezenta anexă stabilește principiile generale care reglementează clasificarea și etichetarea substanțelor și preparatelor menționate la articolul 4 din prezenta directivă […]

Aceasta se adresează tuturor celor interesați (producători, importatori, autorități naționale) de metodele de clasificare și etichetare a substanțelor și preparatelor periculoase."

10 La punctul 4.1.2 din anexa VI la Directiva 67/548 se prevede:

„Dacă un producător, distribuitor sau importator deține informații disponibile care indică faptul că o substanță ar trebui clasificată și etichetată în conformitate cu criteriile prezentate la punctul 4.2.1, 4.2.2 sau 4.2.3, acesta procedează la etichetarea provizorie a substanței în conformitate cu criteriile menționate, după ce o persoană competentă a evaluat dovezile."

11 Potrivit punctului 4.1.3 din anexa VI la Directiva 67/548, „[p]roducătorul, distribuitorul sau importatorul prezintă de îndată ce este posibil un document care rezumă toate datele relevante unui stat membru în care substanța este introdusă pe piață".

12 La punctul 4.1.4 din anexa VI la Directiva 67/548 se precizează:

„În plus, un producător, distribuitor sau importator care deține date noi care sunt relevante pentru clasificarea și etichetarea unei substanțe, în conformitate cu criteriile prezentate la punctul 4.2.1, 4.2.2 sau 4.2.3, prezintă datele respective de îndată ce este posibil unui stat membru în care substanța este introdusă pe piață."

13 Punctul 4.1.5 din anexa VI la Directiva 67/548 are următorul cuprins:

„Pentru a obține cât se poate de repede o clasificare armonizată pentru Comunitate prin procedura specificată la articolul 28 din prezenta directivă, statele membre care dețin date relevante disponibile, care justifică clasificarea unei substanțe în una din categoriile respective, fie că sunt prezentate de producător sau nu, prezintă Comisiei de îndată ce este posibil aceste date împreună cu sugestiile pentru clasificare și etichetare.

Comisia înaintează celorlalte state membre propunerea de clasificare și etichetare pe care o primește. Orice stat membru poate să solicite Comisiei datele pe care aceasta le-a primit.

[…]”

Procedura de adaptare la progresul tehnic reglementată prin Directiva 67/548

14 În temeiul articolului 28 din Directiva 67/548, modificările necesare pentru adaptarea anexelor la aceasta la progresul tehnic se adoptă în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 29 din aceasta. În cadrul acestei proceduri și în temeiul articolului 5 alineatul (1) din Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor privind exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei

(JO L 184, p. 23, Ediție specială, 01/vol. 2, p. 159) coroborat cu punctul 1 din anexa III la Regulamentul (CE) nr. 807/2003 al Consiliului din 14 aprilie 2003 de adaptare la Decizia 1999/468 a dispozițiilor privind comitetele care asistă Comisia în exercitarea atribuțiilor sale de executare prevăzute în actele Consiliului adoptate în conformitate cu procedura de consultare (unanimitate) (JO L 122, p. 36, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 160), Comisia Europeană este asistată de un comitet care este format din reprezentanți ai statelor membre și care este prezidat de un reprezentant al Comisiei. Potrivit articolului 5 alineatul (3) din decizia menționată, Comisia adoptă măsurile preconizate, în cazul în care acestea sunt conforme cu avizul comitetului. În schimb, articolul 5 alineatul (4) din această decizie prevede că, în cazul în care măsurile preconizate nu sunt conforme cu avizul acestui comitet sau în absența avizului, Consiliul Uniunii Europene este sesizat, iar Parlamentul European este informat în legătură cu aceasta.

Abrogarea, modificarea și înlocuirea parțială a Directivei 67/548 prin Regulamentul nr. 1272/2008

15 Prin Regulamentul nr. 1272/2008, Directiva 67/548 a fost abrogată, modificată și înlocuită parțial începând de la 20 ianuarie 2009. Acest regulament urmărește, în special, punerea în aplicare a Sistemului Global Armonizat de Clasificare și Etichetare a Produselor Chimice, astfel cum a fost creat în cadrul Națiunilor Unite [considerentele (5)-(8) ale Regulamentului nr. 1272/2008].

16 Deși articolul 55 alineatul (11) din Regulamentul nr. 1272/2008 prevede că „[a]nexa I [la Directiva 67/548] se elimină", anexa VI la regulamentul menționat nu cuprindea, la momentul intrării sale în vigoare, clasificările contestate, în a căror procedură de adoptare a existat o întârziere semnificativă, ci numai clasificările introduse cu ocazia adaptărilor anterioare ale Directivei 67/548 la progresul tehnic, inclusiv pe cele prevăzute prin Directiva 2004/73/CE a Comisiei din 29 aprilie 2004 de efectuare a celei

de a douăzeci și noua adaptări la progresul tehnic a Directivei 67/548 (JO L 152, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 46, p. 3).

17 În această privință, considerentul (53) al Regulamentului nr. 1272/2008 prevede următoarele:

„Pentru a ține seama pe deplin de activitatea și experiența acumulate în baza Directivei 67/548[...], inclusiv de clasificarea și etichetarea a anumitor substanțe enumerate în anexa I la Directiva 67/548[...], toate clasificările armonizate existente ar trebui să fie convertite în noi clasificări armonizate utilizând noile criterii. În plus, deoarece aplicarea prezentului regulament este amânată și, în perioada de tranziție respectivă, clasificările armonizate în conformitate cu criteriile din Directiva 67/548[...] sunt relevante pentru clasificarea substanțelor și amestecurilor, toate clasificările armonizate existente ar trebui să figureze fără nicio modificare într-o anexă la prezentul regulament. Ar trebui să se evite orice inconsecvență în clasificările armonizate ale aceleiași substanțe în baza criteriilor existente și a celor noi prin reglementarea de către prezentul regulament a tuturor armonizărilor viitoare ale clasificărilor."

18 Articolul 36 din Regulamentul nr. 1272/2008, intitulat „Armonizarea clasificării și a etichetării substanțelor", prevede, între altele:

„(1) O substanță care îndeplinește criteriile stabilite în anexa I cu privire la următoarele aspecte face, în mod normal, obiectul clasificării și al etichetării armonizate, în conformitate cu articolul 37:

(a) sensibilizarea căilor respiratorii, categoria 1 (anexa I secțiunea 3.4);

(b) mutagenicitatea celulelor embrionare, categoria 1A, 1B sau 2 (anexa I secțiunea 3.5);

(c) cancerigenitate, categoria 1A, 1B sau 2 (anexa I secțiunea 3.6);

(d) toxicitatea pentru reproducere, categoria 1A, 1B sau 2 (anexa I secțiunea 3.7).

[…]”

19 Articolul 37 din Regulamentul nr. 1272/2008, intitulat „Procedura pentru armonizarea clasificării și a etichetării substanțelor”, are următorul cuprins:

„(1) O autoritate competentă a unui stat membru poate să prezinte agenției o propunere de clasificare și de etichetare armonizate a substanțelor și, dacă este cazul, de limite de concentrație specifice sau factori M sau o propunere de revizuire a acestora.

[…]

(2) Un producător, importator sau utilizator din aval al unei substanțe poate prezenta agenției o propunere de clasificare și de etichetare armonizate ale substanței în cauză și, dacă este cazul, poate propune limite de concentrație specifice sau factori M, cu condiția să nu existe nicio intrare în partea 3 din anexa VI pentru o asemenea substanță, referitoare la clasa de pericol sau la diferențierea, acoperită de propunerea în cauză.

[…]

(4) Comitetul de evaluare a riscurilor din cadrul agenției, instituit în temeiul articolului 76 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 1907/2006, adoptă un aviz cu privire la orice propunere prezentată în baza alineatului (1) sau (2), în termen de 18 luni de la primirea propunerii, acordând părților interesate posibilitatea de a-și face cunoscute comentariile. Agenția transmite avizul în cauză și orice comentarii Comisiei.

(5) În cazul în care Comisia constată că armonizarea clasificării și a etichetării substanței în cauză este corespunzătoare, Comisia înaintează fără întârziere un proiect de decizie privind includerea substanței respective, împreună cu elementele relevante de clasificare și de etichetare, în tabelul 3.1 din partea 3 din anexa VI și, dacă este cazul, limitele de concentrație specifice sau factorii M.

O intrare corespunzătoare este inclusă în tabelul 3.2 din partea 3 din anexa VI, în baza acelorași condiții, până la 31 mai 2015.

Măsura respectivă, destinată să modifice elementele neesențiale ale prezentului regulament, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 54 alineatul (3). […]

(6) Producătorii, importatorii și utilizatorii din aval care dețin informații noi care ar putea conduce la o schimbare a clasificării armonizate și a elementelor de etichetare [a se citi «a elementelor de etichetare și clasificare armonizate»] ale unei substanțe din partea 3 din anexa VI înaintează o propunere [...] autorității competente din unul dintre statele membre în care substanța este introdusă pe piață."

20 Articolul 53 din Regulamentul nr. 1272/2008, intitulat „Adaptări la progresul tehnic și științific”, are următorul cuprins:

„(1) Comisia poate ajusta și adapta la progresul tehnic și științific […] anexele I-VII, inclusiv ținând seama în mod adecvat de dezvoltarea ulterioară a [Sistemului Global Armonizat de Clasificare și Etichetare a Produselor Chimice] […] Măsurile respective, destinate să modifice elementele neesențiale ale prezentului regulament, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 54 alineatul (3) […]”.

21 Articolul 54 din Regulamentul nr. 1272/2008, intitulat „Procedura comitetului”, are următorul cuprins:

„(1) Comisia este asistată de comitetul instituit prin articolul 133 din Regulamentul (CE) nr. 1907/2006.

[…]

(3) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5a alineatele (1)-(4) și articolul 7 din Decizia 1999/468[…], având în vedere dispozițiile articolului 8 din respectiva decizie.

[…]”

22 Articolul 5a din Decizia 1999/468, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2006/512/CE a Consiliului din 17 iulie 2006 (JO L 200, p. 11, Ediție specială, 01/vol. 6, p. 163),

stabilește condițiile de desfășurare a „procedurii de reglementare cu control", în cadrul căreia, în temeiul alineatului (1) al articolului menționat, „[C]omisia este asistată de un comitet pentru procedura de reglementare cu control format din reprezentanți ai statelor membre și prezidat de reprezentantul Comisiei". Potrivit articolului 5a alineatul (3) din decizia amintită, în cazul în care măsurile preconizate sunt conforme cu avizul comitetului, Comisia supune fără întârziere proiectul de măsuri Parlamentului European și Consiliului pentru control și nu le poate adopta decât în cazul în care, la expirarea unui termen de trei luni, nici Parlamentul European, nici Consiliul nu s-au opus proiectului amintit. Articolul 5a alineatul (4) din decizia menționată prevede că, în situația în care măsurile preconizate nu sunt conforme cu avizul comitetului sau în absența unui aviz, Comisia supune fără întârziere Consiliului o propunere privind măsurile ce urmează să fie adoptate și o transmite în același timp Parlamentului European.

Regulamentul (CEE) nr. 793/93 și Regulamentul (CE) nr. 1907/2006

23 Regulamentul (CEE) nr. 793/93 al Consiliului din 23 martie 1993 privind evaluarea și controlul riscurilor prezentate de substanțele existente (JO L 84, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 197), cu modificările ulterioare, prevede, în al patrulea considerent, repartiția și coordonarea atribuțiilor între statele membre, Comisie și industriași în materia evaluării riscurilor prezentate de substanțele produse, importate și/sau utilizate de industriașii menționați. Astfel, articolele 3 și 4 din Regulamentul 793/93 prevăd obligația producătorilor și a importatorilor de astfel de substanțe de a comunica anumite date pertinente în funcție de volumul producției și al importurilor.

24 Potrivit articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 793/93, Comisia redactează liste de substanțe care necesită o evaluare prioritară a riscurilor. Pentru fiecare dintre aceste substanțe, autoritatea competentă dintr-un stat membru este desemnată raportor în scopul evaluării riscurilor menționate pentru om și pentru mediu [articolul 10 alineatele (1)-(3) din Regulamentul nr. 793/93].

25 În această privință, articolul 9, articolul 10 alineatul (2) și articolul 12 din Regulamentul nr. 793/93 prevăd, în scopul evaluării riscurilor, obligația producătorilor și a importatorilor, dacă este cazul, de a transmite informații suplimentare sau de a efectua testări în vederea obținerii datelor care lipsesc. În condițiile prevăzute la articolul 12 alineatul (3) din regulamentul menționat, testarea se poate realiza de unul sau de mai mulți producători sau importatori care să acționeze în numele altor producători sau importatori implicați. În plus, în temeiul articolului 9 alineatul (3) din același regulament, producătorii și importatorii pot cere raportorului, pe baza unei justificări complete, să fie exceptați de la unele sau de la toate testările suplimentare, pe motivul că o anumită informație este fie imposibil de obținut, fie nu este necesară pentru analiza riscului. De asemenea, ei pot cere o perioadă mai lungă în cazurile în care circumstanțele o impun.

26 În urma evaluării riscurilor, dacă este cazul, raportorul poate propune o strategie și măsuri de limitare a riscurilor identificate [articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul nr. 793/93]. În temeiul evaluării riscului și al recomandării de strategie formulate de raportor, Comisia prezintă o propunere privind rezultatele evaluării riscului pentru substanțele prioritare și, în cazul în care este necesar, o recomandare pentru o strategie adecvată pentru limitarea acestor riscuri în vederea adoptării rezultatelor și a strategiei în conformitate cu procedura comitetului reglementată la articolul 15 din Regulamentul nr. 793/93. În temeiul evaluării riscului și al strategiei recomandate, Comisia decide, atunci când este necesar, să propună măsuri comunitare în cadrul Directivei 76/769/CEE a Consiliului din 27 iulie 1976 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la restricțiile privind introducerea pe piață și utilizarea anumitor substanțe și preparate periculoase (JO L 262, p. 201, Ediție specială, 13/vol. 3, p. 133), cu modificările ulterioare, sau în temeiul altor instrumente relevante existente în Comunitate [articolul 11 alineatele (1)-(3) din Regulamentul nr. 793/93].

27 Regulamentul nr. 793/93 a fost abrogat și înlocuit prin Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006

privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45 și de abrogare a Regulamentului nr. 793/93 și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769 și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei (JO L 396, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 60, p. 3, rectificare în JO 2009, L 36, p. 84, denumit în continuare „Regulamentul REACH").

28 Potrivit articolului 1 alineatul (1), Regulamentul REACH are drept scop în special asigurarea unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a mediului. În acest scop, Regulamentul REACH stabilește dispoziții referitoare la substanțe și preparate, în sensul articolului 3, care trebuie să se aplice producerii, introducerii pe piață sau utilizării unor asemenea substanțe ca atare, în preparate sau în articole, precum și introducerii pe piață a preparatelor [articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul REACH]. Astfel, potrivit articolului 1 alineatul (3), Regulamentul REACH se bazează pe principiul potrivit căruia este în sarcina producătorilor, a importatorilor și a utilizatorilor din aval să se asigure că produc, introduc pe piață sau utilizează substanțe care nu au efecte adverse asupra sănătății umane sau asupra mediului, precum și pe principiul precauției.

29 În temeiul regulii „Fără informații, nu este pe piață", consacrată prin articolul 5 din Regulamentul REACH, și al obligațiilor prevăzute la articolele 6 și 7 din acest regulament, producătorii și importatorii care produc sau, respectiv, importă o cantitate de peste o tonă pe an din substanța în cauză au obligația de a notifica și de a solicita înregistrarea acestei substanțe la Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA). În acest scop, conform articolelor 10 și 13 din Regulamentul REACH, producătorii și importatorii trebuie să întocmească un dosar tehnic detaliat care să cuprindă informații referitoare la substanța respectivă, inclusiv la producerea, utilizările, clasificările și proprietățile intrinsece ale acesteia, care, dacă este cazul, trebuie să fie demonstrate prin testări adecvate sau prin rezultate ale unor studii relevante.

Situația de fapt

Reclamantele și substanțele vizate

30 Una dintre reclamante, Norilsk Nickel, este o societate de drept finlandez care produce hidroxicarbonat de nichel, precum și produse intermediare și finale pe bază de nichel, de exemplu, catozi, cărămizi și săruri de nichel. Norilsk Nickel este controlată de OJSC Mining and Metallurgical Company Norilsk Nickel, societate de drept rus și unul dintre principalii producători mondiali de nichel. Cealaltă reclamantă, Umicore, este o societate de drept belgian, care importă în Belgia produse derivate nichelului și provenite din țări terțe, inclusiv hidroxicarbonat de nichel.

31 Clasificările contestate vizează un grup de patru compuși asociați cu carbonatul de nichel, și anume hidroxicarbonatul de nichel, carbonatul de nichel pur și alți doi compuși pe bază de nichel, care formează o sare de nichel (denumiți în continuare „carbonații de nichel"). Substanța comercializată în principal este hidroxicarbonatul de nichel, cunoscut și sub denumirile „carbonat bazic de nichel" sau „carbonat acid de nichel".

Procedura de evaluare a riscurilor pe care le prezintă carbonații de nichel

32 În anul 2000, Comisia a inclus carbonatul de nichel pur în a patra listă de substanțe prioritare, cu ocazia adoptării Regulamentului (CE) nr. 2364/2000 al Comisiei din

25 octombrie 2000 privind a patra listă de substanțe prioritare în conformitate cu Regulamentul nr. 793/93 al Consiliului (JO L 273, p. 5, Ediție specială, 15/vol. 6, p. 151). Agenția pentru Protecția Mediului daneză (Danish Environmental Protection Agency, denumită în continuare „DEPA") a fost desemnată raportor pentru evaluarea riscurilor pe care le prezintă această substanță. În urma unei discuții în acest sens, evaluarea riscurilor carbonatului de nichel pur a fost extinsă la patru compuși care aparțin grupului carbonaților de nichel. În acea perioadă, principalii producători de carbonați de nichel în Europa erau, pe de o parte, OMG Harjavalta (denumită în continuare „OMG"), ale cărei operațiuni în domeniul producției de nichel au fost cumpărate între timp de una dintre reclamante, Norilsk Nickel, pe de altă parte, Pharmacie centrale de France SA (denumită în continuare „PCF") și, în cele din urmă, Königswarter & Ebell GmbH (denumită în continuare „Königswarter"). Pe de altă parte, cealaltă reclamantă, Umicore, importa carbonați de nichel în Belgia. OMG se ocupa de comunicarea cu DEPA în numele celorlalte societăți în scopul evaluării riscurilor carbonaților de nichel în temeiul dispozițiilor relevante din Regulamentul nr. 793/93.

33 La 20 noiembrie 2002, OMG a informat DEPA în legătură cu lipsa datelor privind toxicitatea la om a hidrocarbonatului de nichel și cu intenția OMG de a solicita o derogare în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Regulamentul nr. 793/93 (a se vedea punctul 25 de mai sus).

34 Prin actul depus la DEPA la 27 mai 2003, în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Regulamentul nr. 793/93, OMG, PCF, Königswarter și Umicore au prezentat o cerere prin care solicitau să fie exceptate de la efectuarea anumitor testări și de la comunicarea anumitor date privind toxicitatea hidrocarbonatului de nichel pentru sănătatea umană și pentru mediu (în continuare „cererea de exceptare").

Procedura în urma căreia au fost adoptate clasificările contestate

35 La 16 aprilie 2004, DEPA a transmis Biroului European pentru Substanțe Chimice (denumit în continuare „ECB"), organism al Comisiei cu sediul la Ispra (Italia) și care a fost înlocuit de ECHA, precum și Comitetului tehnic pentru clasificarea și etichetarea substanțelor periculoase (denumit în continuare „CTCE") o propunere oficială de revizuire a clasificării carbonaților de nichel în temeiul Directivei 67/548.

36 În cadrul unei reuniuni din 20 și 21 aprilie 2004, grupul de lucru al experților specializați în materia proprietăților cancerigene, a proprietăților mutagene și a toxicității pentru reproducere a discutat clasificarea propusă în raport cu riscurile proprietăților cancerigene și mutagene.

37 Propunerea de clasificare a fost discutată în reuniunile CTCE din perioadele 12-14 mai 2004 și 21-24 septembrie 2004. În cadrul reuniunii din 21-24 septembrie 2004, s-au decis recomandarea propunerii de clasificare revizuite a carbonaților de nichel și includerea acestei propuneri în proiectul de propunere de directivă ce are ca obiect efectuarea celei de a treizecea modificări, în vederea adaptării la progresul tehnic, a Directivei 67/548, proiect care urma să fie transmis Comisiei.

38 În noiembrie 2005, DEPA a reiterat propunerea de clasificare revizuită a carbonaților de nichel în temeiul Directivei 67/548, pe de o parte, în cadrul unui proiect de raport privind evaluarea riscurilor pe care le prezintă carbonații de nichel și, pe de altă parte, în cadrul unui proiect de raport privind evaluarea riscurilor pe care le prezintă nichelul și compușii nichelului și potrivit căruia, în special, clasificarea carbonaților

de nichel în categoria 3 a substanțelor mutagene (fraza R 68) era „justificată în cererea de exceptare”.

39 Cu ocazia reuniunii din 16 februarie 2007, comitetul, în sensul articolului 29 din Directiva 67/548 coroborat cu articolul 5 alineatul (1) din Decizia 1999/468 și cu punctul 1 din anexa III la Regulamentul nr. 807/2003 (a se vedea punctul 14 de mai sus), s-a pronunțat, în temeiul recomandării CTCE din septembrie 2004, în favoarea propunerii de directivă de efectuare a celei de a treizecea modificări, în vederea adaptării la progresul tehnic, a Directivei 67/548, care relua propunerea revizuită de clasificare a carbonaților de nichel.

40 În martie 2007, acest proiect de propunere a fost notificat Comitetului privind barierele tehnice în calea comerțului din cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) (denumit în continuare „Comitetul OTC”). La 7 noiembrie 2007, Comisia a răspuns în scris la observațiile formulate de țările terțe. În urma dezbaterii care a avut loc în cadrul reuniunii Comitetului OTC din 9 noiembrie 2007, Comisia a decis să amâne adoptarea directivei atacate cu scopul ca alte observații scrise să îi poată fi adresate, iar proiectul de propunere să facă obiectul unei a doua examinări în cadrul Comitetului OTC. La 12 martie 2008, Comisia a răspuns în scris la o a doua serie de observații scrise, iar proiectul de propunere a fost reexaminat cu ocazia reuniunii Comitetului OTC din 19 martie 2008.

41 La 21 august 2008, Comisia a adoptat decizia atacată și, în special, propunerea de clasificare revizuită a carbonaților de nichel, în conformitate cu procedura prevăzută la articolele 28 și 29 din Directiva 67/548 coroborate cu articolul 5 din Decizia 1999/468 și cu punctul 1 din anexa III la Regulamentul nr. 807/2003 (a se vedea punctul 14 de mai sus).

42 Clasificările contestate, astfel cum apar în anexa 1 F la directiva atacată, sunt în esență următoarele:

„Număr index	Substanța chimică	Clasificare	Etichetare
[…]	[…]	[…]	[…]
028-010-00-0	carbonat de nichel; carbonat bazic de nichel; acid carbonic, sarea de nichel (2+); [...] acid carbonic, sarea de nichel; [...] [μ-[carbonato (2-)-O:O]] dihidroxitrinichel; [...] [carbonato (2-)] tetrahidroxitrinichel; [...]	Carc. Cat. 1; R49 Muta. Cat. 3; R68 Repr. Cat. 2; R61 T; R48/23 Xn; R20/22 Xi; R38 R42/43 N; R50-53	T; N R: 49-61-20/22-38-42/43-48/23-68-50/53 S: 53-45-60-61
[…]	[…]	[…]	[…]”

43 La 10 august 2009, Comisia a adoptat regulamentul atacat, între altele în temeiul articolului 53 din Regulamentul nr. 1272/2008.

44 Prin regulamentul atacat, în vigoare de la 25 septembrie 2009, clasificările contestate au fost incluse în anexa VI la Regulamentul nr. 1272/2008.

45 Considerentele (1)-(3) ale regulamentului atacat au următorul cuprins:

„(1) Partea 3 din anexa VI la Regulamentul [...] nr. 1272/2008 cuprinde două liste de clasificări și etichetări armonizate ale substanțelor periculoase. Tabelul 3.1 conține clasificările și etichetările armonizate ale substanțelor periculoase bazate pe criteriile stabilite în părțile 2-5 din anexa I la Regulamentul [...] nr. 1272/2008. Tabelul 3.2 conține clasificările și etichetările armonizate ale substanțelor periculoase bazate pe criteriile stabilite în anexa VI la Directiva 67/548[...] Aceste două liste trebuie modificate pentru a include atât clasificările actualizate ale unor substanțe deja incluse în clasificarea armonizată, cât și noi clasificări armonizate. În plus, este necesar să se elimine intrările corespunzătoare anumitor substanțe.

(2) Este necesar să se modifice anexa VI la Regulamentul [...] nr. 1272/2008 pentru ca aceasta să reflecte modificările recent adoptate ale anexei I la Directiva 67/548[...], introduse prin [d]irectiva [atacată] [...] și prin Directiva 2009/2/CE a Comisiei din 15 ianuarie 2009 de modificare, pentru a treizeci și una oară, în vederea adaptării la progresul tehnic, a Directivei 67/548[...] Măsurile respective constituie adaptări la progresul tehnic și științific în sensul articolului 53 din Regulamentul [...] nr. 1272/2008.

(3) Considerentul (53) al Regulamentului [...] nr. 1272/2008 subliniază faptul că ar trebui să se țină seama pe deplin de activitatea și experiența acumulate în baza Directivei 67/548[...], inclusiv de clasificarea și etichetarea anumitor substanțe enumerate în anexa I la directiva respectivă."

46 Articolul 1 din regulamentul atacat prevede, între altele:

„Partea 3 din anexa VI la Regulamentul [...] nr. 1272/2008 se modifică după cum urmează:

Tabelul 3.1 se modifică după cum urmează:

(a) intrările care corespund intrărilor din anexa I se înlocuiesc cu intrările din anexa menționată;

(b) intrările din anexa II se inserează în conformitate cu ordinea intrărilor stabilită în tabelul 3.1;

[…]

Tabelul 3.2 se modifică după cum urmează:

(a) intrările care corespund intrărilor din anexa IV se înlocuiesc cu intrările din anexa menționată;

(b) intrările din anexa V se inserează în conformitate cu ordinea intrărilor stabilită în tabelul 3.2;

[…]”

47 Potrivit articolului 2 din regulamentul atacat:

„(1) Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(2) Articolul 1 se aplică de la 1 decembrie 2010.

(3) Clasificările armonizate stabilite în partea 3 din anexa VI la Regulamentul [...] nr. 1272/2008, astfel cum a fost modificată prin prezentul regulament, se pot aplica înainte de 1 decembrie 2010."

48 Clasificările contestate, astfel cum au fost reluate în anexele I și IV la regulamentul atacat, sunt în esență următoarele:

„Anexa I

Nr. de index	Identificarea chimică internațională	Clasificare		Etichetare	
		Codul (codurile) clasei și categoriei de pericol	Codul (codurile) frazei de pericol	Codul (codurile) pictogramei, cuvântului de avertizare	Codul (codurile) frazei de pericol
[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

028-010-00-0	nickel carbonate; basic nickel carbonate; carbonic acid, nickel (2+) salt; […] carbonic acid, nickel salt; […] [μ-[carbonato(2-)-O:O']] dihydroxy trinickel; […] [carbonato(2-)] tetrahydroxytrinickel; [...]	Carc. 1A Muta. 2 Repr. 1B STOT RE 1 Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * Skin Irrit. 2 Resp. Sens. 1 Skin Sens. 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H350i H341 H360D*** H372** H332 H302 H315 H334 H317 H400 H410	GHS08 GHS07 GHS09 Dgr	H350i H341 H360D*** H372** H332 H302 H315 H334 H317 H410
[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]”

„Anexa IV

Nr. de index	Identificarea chimică internațională	Clasificare	Etichetare
[…]	[…]	[…]	[…]

028-010-00-0	nickel carbonate; basic nickel carbonate; carbonic acid, nickel (2+) salt; […] carbonic acid, nickel salt; […] [μ-[carbonato(2-)-O:O']] dihydroxy trinickel; […] [carbonato(2-)] tetrahydroxytrinickel; [...]	Carc. Cat. 1; R49 Muta. Cat. 3; R68 Repr. Cat. 2; R61 T; R48/23 Xn; R20/22 Xi; R38 R42/43 N; R50-53	T; N R: 49-61-20/22-38-42/43-48/23-68-50/53 S: 53-45-60-61
[…]	[…]	[…]	[…]"

Procedura și concluziile părților

49 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 5 decembrie 2008, reclamantele au introdus prezenta acțiune.

50 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 18 decembrie 2008, Nickel Institute, o asociație care reprezintă, la nivel european și mondial, interesele a 24 de producători de nichel, a formulat o cerere de intervenție în prezenta procedură în susținerea concluziilor reclamantelor. Prin Ordonanța din 1 aprilie 2009, președintele Camerei a treia a Tribunalului a admis cererea de intervenție.

51 Printr-un înscris separat depus la grefa Tribunalului la 13 martie 2009, Comisia a formulat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 din Regulamentul de procedură al Tribunalului și a prezentat o cerere de constatare a lipsei necesității de a se pronunța asupra fondului cauzei în temeiul articolului 113 din același regulament. La 29 aprilie 2009, reclamantele au formulat observații cu privire la excepția și la cererea amintită. La 13 mai 2009, Nickel Institute a depus un memoriu în intervenție limitat la aspectul admisibilității.

52 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 6 aprilie 2009, Regatul Danemarcei a formulat o cerere de intervenție în prezenta procedură în susținerea concluziilor Comisiei. Prin Ordonanța din 17 iunie 2009, președintele Camerei a treia a Tribunalului a admis cererea de intervenție.

53 Prin intermediul cererii de sesizare a instanței și al observațiilor formulate cu privire la excepția de inadmisibilitate, reclamantele, susținute de Nickel Institute, solicită Tribunalului:

— respingerea excepției de inadmisibilitate și declararea admisibilității acțiunii;

— anularea intrării din tabelul din anexa 1 F la directiva atacată, corespunzătoare clasificărilor contestate (index numărul 028-010-00-0);

— anularea „deciziei” Comisiei de a întemeia clasificările contestate pe cererea de exceptare;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

54 Prin intermediul excepției de inadmisibilitate, Comisia solicită Tribunalului:

— cu titlu principal, respingerea acțiunii ca rămasă fără obiect;

— cu titlu subsidiar, declararea acțiunii vădit inadmisibilă;

— obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

55 Prin înscrisul separat depus la grefa Tribunalului la 3 noiembrie 2009, reclamantele au solicitat, drept răspuns la o întrebare scrisă a Tribunalului, să fie autorizate să își adapteze concluziile și motivele de anulare în sensul ca acestea să vizeze de asemenea clasificările contestate, astfel cum sunt reluate acestea în regulamentul atacat.

56 Prin intermediul cererii de adaptare a concluziilor și a motivelor de anulare formulate de reclamante, acestea, susținute de Nickel Institute, solicită în esență Tribunalului:

— admiterea cererii lor de adaptare a concluziilor și a motivelor de anulare în sensul ca acestea să vizeze de asemenea intrările din tabelele din anexele I și IV la regulamentul atacat corespunzătoare clasificărilor contestate (index numărul 028-010-00-0);

— respingerea excepției de inadmisibilitate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

57 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 9 noiembrie 2009, Comisia a arătat că nu se opune adaptării concluziilor și a motivelor de anulare, precizând că acest fapt presupune formularea cererii de adaptare anterior expirării termenului de introducere a acțiunii în anularea regulamentului atacat.

58 Prin scrisoarea din 19 noiembrie 2009, președintele Camerei a treia a Tribunalului a informat reclamantele în legătură cu decizia sa de a le autoriza să își adapteze concluziile și motivele de anulare.

59 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 21 decembrie 2009, reclamantele, susținute de Nickel Institute, au arătat, drept răspuns la o întrebare scrisă a Tribunalului, că, oricare ar fi situația, acțiunea lor era admisibilă ca urmare a intrării în vigoare la 1 decembrie 2009 a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. Prin înscrisul depus la aceeași dată, Comisia a contestat această susținere.

60 În temeiul articolului 14 din Regulamentul de procedură și la propunerea președintelui Tribunalului, Tribunalul a decis la 14 ianuarie 2010, după ascultarea părților potrivit articolului 51 din regulamentul amintit, să trimită cauza în fața unui complet de judecată extins (Marea Cameră) în vederea pronunțării cu privire la excepția de inadmisibilitate.

În drept

61 Potrivit articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, la cererea unei părți, Tribunalul poate să se pronunțe asupra excepției de inadmisibilitate fără a intra în dezbaterea fondului. Conform alineatului (3) al aceluiași articol, în continuare, procedura este orală, în afară de cazul în care Tribunalul decide altfel.

62 În speță, Tribunalul a considerat suficient de relevante înscrisurile din dosar și a decis să se pronunțe pe cale de ordonanță motivată, fără deschiderea procedurii orale.

Cu privire la aplicabilitatea articolului 263 al patrulea paragraf TFUE

Argumentele părților

63 Comisia consideră că articolul 263 al patrulea paragraf ultima parte a ultimei teze TFUE nu este aplicabil în speță.

64 Ar reieși dintr-o jurisprudență constantă că admisibilitatea unei acțiuni trebuie apreciată în raport cu situația din momentul depunerii cererii introductive. În plus, aplicarea articolului 263 al patrulea paragraf TFUE în cazul acțiunilor formulate anterior datei de 1 decembrie 2009 ar produce consecințe arbitrare, după cum Tribunalul s-ar pronunța anterior sau ulterior acestei date.

65 Comisia concluzionează că articolul 263 al patrulea paragraf TFUE nu se aplică decât în cazul acțiunilor introduse ulterior datei de 30 noiembrie 2009. În speță, întrucât acțiunea inițială a fost formulată la 5 decembrie 2008, iar cererea de adaptare a concluziilor și a motivelor de anulare a fost prezentată anterior datei de 1 decembrie 2009, articolul 263 TFUE nu ar fi aplicabil în prezenta procedură.

66 Reclamantele, susținute de Nickel Institute, consideră că, în cazul tuturor litigiilor aflate pe rolul Tribunalului la data intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona, și anume la 1 decembrie 2009, sunt aplicabile condițiile de admisibilitate prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE.

Aprecierea Tribunalului

67 Mai întâi, trebuie să se observe că, în ce privește regulamentul atacat, termenul de introducere a acțiunii în temeiul articolului 230 al cincilea paragraf CE a expirat la 30 noiembrie 2009, și anume în perioada de aplicare a Tratatului CE, iar reclamantele au prezentat cererea de adaptare a concluziilor și a motivelor de anulare anterior acestei date. Prin urmare, la data intrării în vigoare a articolului 263 TFUE, și anume la 1 decembrie 2009, orice eventuală cerere de anulare introdusă cu privire la regulamentul atacat ar fi fost, în orice caz, inadmisibilă pentru nerespectarea termenului de introducere a acțiunii prevăzut la al șaselea paragraf al acestui articol, care reia termenii articolului 230 CE al cincilea paragraf. Cu atât mai mult sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, aceste considerații în cazul cererii de anulare a directivei atacate și al cererii de anulare a pretinsei „decizii" de a întemeia clasificările contestate pe cererea de exceptare, cereri introduse la 5 decembrie 2008.

68 Poziţiile părţilor sunt divergente cu privire la aplicabilitatea *ratione temporis*, în speţă, a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, în special a ultimei părţi a ultimei teze. Mai precis, potrivit reclamantelor, susţinute de Nickel Institute, condiţiile de admisibilitate modificate prevăzute la articolul menţionat şi referitoare la acte normative sunt de aplicare imediată şi, în consecinţă, fac admisibilă cererea de anulare parţială a actelor atacate formulată de reclamante, fără ca acestea să fie obligate să demonstreze afectarea individuală prin clasificările contestate. În schimb, Comisia consideră că această dispoziţie nu se aplică în cazul procedurii de faţă, admisibilitatea acţiunilor trebuind apreciată în raport cu condiţiile de admisibilitate în vigoare în momentul depunerii cererii introductive.

69 În această privinţă, trebuie să se constate că Tratatul FUE nu prevede nicio dispoziţie tranzitorie specifică prin care să se reglementeze aplicabilitatea articolului 263 al patrulea paragraf TFUE în cazul procedurilor judiciare în curs la data de 1 decembrie 2009.

70 În ce priveşte în special aspectul aplicabilităţii în timp a normelor care stabilesc condiţiile de admisibilitate a unei acţiuni în anulare introduse de un particular la instanţa Uniunii, reiese dintr-o jurisprudenţă consacrată că, pe de o parte, potrivit principiului *tempus regit actum* (a se vedea în acest sens Hotărârea Curţii din 14 iulie 1971, Henck, 12/71, Rec., p. 743, punctul 5), admisibilitatea unei acţiuni trebuie apreciată în temeiul normelor în vigoare la data la care a fost introdusă (Hotărârea Curţii din 8 mai 1973, Campogrande/Comisia, 60/72, Rec., p. 489, punctul 4; a se vedea de asemenea, în acest sens şi prin analogie, Ordonanţa preşedintelui Curţii din 22 februarie 2008, Kozlowski, C-66/08, nepublicată în Repertoriu, punctul 7) şi, pe de altă parte, condiţiile de admisibilitate a acţiunii trebuie apreciate în momentul introducerii acţiunii, şi anume în momentul depunerii cererii introductive (Hotărârea Curţii din 18 aprilie 2002, Spania/Consiliul, C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 şi C-22/01, Rec., p. I-3439, punctul 23, Hotărârea Tribunalului din 21 martie 2002, Shaw şi Falla/Comisia, T-131/99, Rec., p. II-2023, punctul 29, şi Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2008, Alitalia/Comisia, T-301/01, Rep., p. II-1753, punctul 37), a cărei regularizare nu este posibilă decât în cazul în care are loc anterior expirării

termenului de introducere a acțiunii (Hotărârea Curții din 27 noiembrie 1984, Bensider și alții/Comisia, 50/84, Rec., p. 3991, punctul 8).

71 Soluția contrară ar conduce, de altfel, la riscul unor practici arbitrare în administrarea justiției, întrucât admisibilitatea acțiunii ar depinde de data, care în plus este aleatorie, a pronunțării deciziei Tribunalului prin care se încheie judecata (a se vedea, în acest sens și prin analogie, Hotărârea Curții din 12 noiembrie 1981, Salumi și alții, 212/80-217/80, Rec., p. 2735, punctul 14).

72 În speță, în momentul introducerii acțiunii, și anume în momentul depunerii atât a cererii de sesizare a instanței, cât și a cererii de adaptare a concluziilor și a motivelor de anulare, condițiile de admisibilitate a acesteia erau reglementate la articolul 230 CE. În consecință, având în vedere jurisprudența amintită la punctul 70 de mai sus, aspectul admisibilității prezentei acțiuni trebuie apreciat în temeiul articolului menționat. Pe de altă parte, presupunând chiar că articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, în special ultima parte a ultimei teze a acestuia, ar fi putut în speță să confere reclamantelor calitatea procesuală activă pe care nu o aveau în temeiul articolului 230 al patrulea paragraf CE, aceasta nu ar putea fi luată în considerare în scopul aprecierii admisibilității prezentei acțiuni, dat fiind că termenul de introducere a acțiunii, atât în sensul articolului 230 al cincilea paragraf CE, cât și în sensul articolului 263 al șaselea paragraf TFUE expirase deja la 1 decembrie 2009, data de intrare în vigoare a articolului 263 TFUE.

73 Această apreciere nu este infirmată de teza potrivit căreia articolul 263 TFUE ar face parte dintre normele de procedură cu privire la care jurisprudența a recunoscut că, spre deosebire de normele de fond sau de drept material, sunt aplicabile în privința tuturor litigiilor pendinte în momentul intrării lor în vigoare (Hotărârea Curții Salumi și alții, punctul 71 de mai sus, punctul 9, Hotărârea Curții din 9 martie 2006, Beemsterboer Coldstore Services, C-293/04, Rec., p. I-2263, punctul 19, și Hotărârea Curții din 28 iunie 2007, Dell'Orto, C-467/05, Rep., p. I-5557, punctul 48). Astfel, chiar dacă s-ar considera că aspectele privind competența jurisdicțională țin de domeniul normelor de procedură (a se vedea în acest sens Hotărârea Dell'Orto, citată anterior, punctul 49), trebuie să se constate că, astfel cum reiese din jurisprudența

citată la punctele 70 și 71 de mai sus, în vederea determinării dispozițiilor aplicabile în raport cu care trebuie apreciată admisibilitatea unei acțiuni în anulare introduse împotriva unui act al Uniunii, se impune aplicarea principiului *tempus regit actum*.

74 Rezultă din acestea că în prezenta acțiune nu este aplicabil articolul 263 al patrulea paragraf TFUE.

75 În consecință, trebuie să se examineze admisibilitatea prezentei acțiuni în raport cu articolul 230 al patrulea paragraf CE.

Cu privire la admisibilitatea prezentei acțiuni

Argumentele părților

76 În susținerea excepției de inadmisibilitate și a cererii de constatare a lipsei necesității de a se pronunța asupra fondului cauzei în temeiul articolelor 113 și 114 din Regulamentul de procedură, Comisia susține că anexa I la Directiva 67/548, inclusiv clasificările contestate, astfel cum au fost introduse prin directiva atacată, au fost abrogate la 20 ianuarie 2009 prin articolul 55 alineatul (11) din Regulamentul nr. 1272/2008, ceea ce a condus automat la abrogarea la aceeași dată a directivei atacate prin care a fost modificată anexa menționată, directivă care nu mai produce efecte juridice. Astfel, cererea de anulare parțială a directivei atacate ar fi rămas lipsită de obiect în sensul articolului 113 din Regulamentul de procedură.

77 Chiar presupunând contrariul, potrivit Comisiei, clasificările contestate și prevăzute de actele atacate nu le privesc pe reclamante nici direct, nici individual, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE.

78 În cele din urmă, cererea de anulare a pretinsei „decizii" a Comisiei de a întemeia clasificările contestate pe cererea de excepțare ar fi vădit inadmisibilă, întrucât o astfel de „decizie" nu există. Chiar considerând că „decizia" menționată ar exista, aceasta ar fi parte integrantă a directivei atacate și a procedurii în urma căreia a fost adoptată aceasta, în cadrul căreia Comisia ar fi efectuat propria sa evaluare a riscurilor.

79 În opinia reclamantelor, susținute de Nickel Institute, clasificările contestate, prevăzute de actele atacate, le privesc în mod direct și individual, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE.

80 În ce privește criteriul afectării individuale, reclamantele susțin că, în pofida sferei lor generale de aplicare, clasificările contestate le vizează individual ca urmare a unei situații de fapt ce le caracterizează în raport cu orice altă persoană.

81 În primul rând, precum în cazul celorlalte două societăți care au semnat cererea de excepțare, ar fi fost posibilă identificarea cu claritate a reclamantelor în momentul adoptării actelor atacate, iar acestea ar fi constituit astfel un cerc restrâns de operatori în sensul jurisprudenței. Aceasta s-ar datora faptului că reclamantele au participat la evaluarea riscurilor prezentate de carbonații de nichel, evaluare pe care s-au întemeiat clasificările contestate. În special, această individualizare ar decurge din acordul

celor patru societăți semnatare cu privire la cererea de exceptare pe care Comisia a utilizat-o în acest scop.

82 În al doilea rând, în cadrul procedurii de evaluare a riscurilor, în calitate de producători și de importatori ai substanțelor vizate, reclamantele ar dispune de garanții procedurale specifice, și anume de cele stabilite la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 793/93. Conform articolului 9 alineatul (1) și articolului 12 din regulamentul menționat, reclamantele ar fi fost obligate să participe la această procedură pentru motivul că anterior declaraseră că au produs și au importat carbonați de nichel. Ar fi un fapt general recunoscut că o persoană este vizată individual printr-un act atunci când a intervenit în procesul care a condus la adoptarea actului menționat și când reglementarea aplicabilă îi acordă anumite garanții procedurale. În temeiul acestor garanții procedurale, reclamantele ar fi avut dreptul de a fi consultate de raportor anterior luării de către acesta a deciziei dacă sunt necesare informații sau testări în scopul evaluării riscurilor carbonaților de nichel.

83 Potrivit reclamantelor, aceste garanții procedurale se aplică nu numai procedurii de evaluare a riscurilor, ci și, *de facto*, procedurii în urma căreia a fost adoptată directiva atacată, dat fiind că aceste clasificări contestate se întemeiau pe evaluarea riscurilor menționată și, în special, pe cererea de exceptare. Potrivit articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 793/93 (a se vedea punctul 26 de mai sus), Comisia ar fi obligată să consulte raportorul anterior oricărei decizii în sensul adoptării unor măsuri în vederea gestionării riscurilor identificate, ceea ce poate cuprinde o propunere de modificare a clasificării. În ceea ce privește raportorul, acesta ar trebui să consulte operatorii vizați, în temeiul articolului 10 alineatul (1) din regulamentul menționat. În consecință, garanțiile procedurale ale reclamantelor în cadrul procedurii de evaluare a riscurilor ar fi parte integrantă a procesului decizional care a condus la o decizie de clasificare precum cea în temeiul căreia a fost adoptată directiva atacată, ceea ce ar avea drept efect individualizarea reclamantelor în raport cu actele atacate. Reclamantele precizează că nu invocă garanții procedurale specifice în temeiul Directivei 67/548, astfel încât trimiterea făcută de Comisie la Ordonanța Tribunalului din 14 decembrie

2005, Arizona Chemical și alții/Comisia (T-369/03, Rec., p. II-5839, punctul 76), ar fi lipsită de pertinență. În plus, ca urmare a implicării lor semnificative în procedura de evaluare a riscurilor, în temeiul articolului 10 alineatul (1) și al articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 793/93, acestea s-ar afla într-o situația foarte diferită de cea a reclamantelor din cauza în care s-a pronunțat ordonanța menționată.

84 În al treilea rând, reclamantele ar fi vizate individual prin clasificările contestate, întrucât, în cadrul adoptării acestora din urmă, Comisia ar fi încălcat drepturile procedurale ale reclamantelor prin care li se garanta că informațiile pe care le-au transmis nu vor fi utilizate în alte scopuri decât cele pentru care au fost oferite. Cererea de exceptare ar fi fost întocmită în cadrul specific al evaluării riscurilor pe care le prezintă carbonații de nichel în temeiul Regulamentului nr. 793/93, și nu în scopul clasificării acestora drept substanțe periculoase. În special, în cererea menționată, reclamantele nu ar fi recunoscut existența unor motive științifice care să justifice aplicarea „scenariului celui mai defavorabil" în cazul sulfatului de nichel. Ca urmare a acestui fapt, Comisia ar fi fost obligată să consulte sau cel puțin să asculte reclamantele anterior utilizării cererii de exceptare în alte scopuri decât cele pentru care cererea menționată fusese întocmită.

85 În al patrulea rând, actele atacate ar afecta poziția Norilsk Nickel în calitatea sa de reprezentantă a industriei carbonaților de nichel în cursul discuțiilor cu raportorul, DEPA, și cu Comisia. Astfel, OMG, predecesoarea Norilsk Nickel, întrucât era cel mai mare producător, ar fi fost desemnat ca societate care trebuia să reprezinte industria carbonaților de nichel în cursul negocierilor în special cu DEPA și cu ECB cu ocazia evaluării riscurilor în temeiul Regulamentului nr. 793/93 prin transmiterea de observații scrise, inclusiv a cererii de exceptare, și prin menținerea unor contacte strânse cu aceste autorități. În consecință, Norilsk Nickel era vizată individual prin actele atacate, atât în calitatea sa de reprezentantă a industriei carbonaților de nichel, cât și în calitatea sa de interlocutoare a DEPA și a Comisiei. Reclamantele, susținute de Nickel Institute, contestă argumentul Comisiei potrivit căruia Norilsk Nickel nu se poate prevala de Hotărârea Curții din 2 februarie 1988, Kwekerij van der Kooy și

alții/Comisia (67/85, 68/85 și 70/85, Rec., p. 219, punctele 20-24), și de Hotărârea Curții din 24 martie 1993, CIRFS și alții/Comisia (C-313/90, Rec., p. I-1125, punctele 29 și 30), pentru motivul că nu este o asociație profesională, întrucât această jurisprudență a subliniat rolul de negociator al organismului implicat mai degrabă decât forma sa juridică. În această privință, potrivit propriilor susțineri, Nickel Institute nu ar fi putut reprezenta industria în cadrul evaluării riscurilor carbonaților de nichel, dat fiind că Regulamentul nr. 793/93 impune ca la evaluarea amintită să participe producătorii și importatorii substanțelor vizate.

86 În al cincilea rând, reclamantele ar fi vizate individual prin clasificările contestate ca urmare a participării intense a acestora la procedura de evaluare a riscurilor pe care le prezintă carbonații de nichel și în urma căreia au fost adoptate în mod direct clasificările contestate, în temeiul actelor menționate. În această privință, aceste clasificări ar fi comparabile cu măsurile de executare în materie de concurență, de dumping sau de ajutoare de stat, care pot fi contestate de un operator ce a participat în mod activ la procedura în urma căreia au fost adoptate aceste măsuri. Precum în cazul acestor măsuri, clasificarea unei substanțe în temeiul Directivei 67/548 nu ar depinde de o decizie exclusiv politică pentru adoptarea căreia instituțiile se bucură de o marjă largă de apreciere, ci trebuie determinată, în mare măsură, în temeiul unor considerații clare și obiective, în special în raport cu criteriile și cu datele științifice detaliate prevăzute în anexa VI la directiva menționată. În plus, în speță, reclamantele s-ar găsi într-o situație analogă celei a unui producător ce a participat la investigația care a condus la adoptarea unui regulament antidumping prin faptul că acestea au participat activ la procedura în urma căreia au fost adoptate clasificările contestate, întemeiate în special pe cererea de exceptare.

87 În cele din urmă, reclamantele arată că aprecierile de la punctele 80-86 de mai sus sunt aplicabile *mutatis mutandis* în cazul clasificărilor contestate, astfel cum au fost reluate acestea în regulamentul atacat, dat fiind că ele sunt rezultatul unui „transfer mecanic", în formă identică, al celor prevăzute în directiva atacată.

88 În ce privește cererea de anulare a „deciziei” de a întemeia clasificările contestate pe cererea de exceptare, reclamantele, susținute de Nickel Institute, arată că substanța actului, și nu forma sa este cea care permite să se determine dacă actul produce efecte juridice care pot face obiectul unei acțiuni în justiție. Or, ar fi evident că, la un moment dat, Comisia a decis clasificarea carbonaților de nichel pe unicul temei al cererii de exceptare. Astfel, în susținerea clasificărilor contestate, Comisia nu ar fi prezentat nicio informație și nicio probă referitoare la propria evaluare a riscurilor legate de proprietățile intrinsece ale carbonaților de nichel, întrucât singurul element pertinent în această privință, și anume studiul privind toxicitatea orală acută, fusese deja utilizat în scopul clasificării anterioare a carbonatului de nichel pur.

89 Pe de altă parte, prin utilizarea cererii de exceptare în acest scop, Comisia ar fi încălcat principiul protecției încrederii legitime. Astfel, reclamantele ar fi putut să se aștepte în mod legitim ca informațiile pe care le furnizaseră în temeiul Regulamentului nr. 793/93 să nu fie utilizate pentru clasificări mai defavorabile în temeiul Directivei 67/548 și ca, în scopul clasificării carbonaților de nichel, Comisia să efectueze propria evaluare științifică a pericolelor create de proprietățile intrinsece ale acestor substanțe, în conformitate cu articolul 4 și cu anexa VI la directiva menționată.

90 În cele din urmă, potrivit reclamantelor, „decizia” contestată nu este numai parte integrantă a directivei atacate, ci produce de asemenea efecte juridice autonome. Astfel, ar fi posibil ca terți precum utilizatorii carbonaților de nichel să încerce să invoce răspunderea reclamantelor pentru efectele negative ale cererii de exceptare, inclusiv pentru efectele negative în raport cu clasificări ulterioare ale altor compuși de nichel puțin solubili.

91 În această privință, Nickel Institute precizează, în esență, că respectiva cerere de exceptare a avut și continuă să aibă consecințe grave pentru întreprinderile sale membre

prin faptul că utilizarea acesteia afectează multe alte substanțe pe bază de nichel produse, importate și utilizate de ele. Astfel, în special ca urmare a acestei cereri și a clasificărilor contestate, în Directiva 2009/2/CE a Comisiei din 15 ianuarie 2009 de modificare, pentru a treizeci și una oară, în vederea adaptării la progresul tehnic, a Directivei 67/548 (JO L 11, p. 6), hidroxicarbonatul de nichel, dihidroxidul de nichel și alte 16 substanțe derivate ale nichelului și puțin solubile ar fi fost clasificate drept substanțe „cancerigene umane demonstrate", fără să fi avut loc o evaluare independentă a proprietăților lor intrinsece sau a capacității acestora de a produce cancer sau alte efecte relevante asupra sănătății umane.

92 În cele din urmă, reclamantele, susținute de Nickel Institute, contestă faptul că acțiunea ar fi rămas fără obiect ca urmare a abrogării anexei I la Directiva 67/548 prin articolul 55 alineatul (11) din Regulamentul nr. 1272/2008.

Aprecierea Tribunalului

— Cu privire la admisibilitatea cererii de anulare a pretinsei „decizii" de a întemeia clasificările contestate pe cererea de exceptare

93 În ce privește admisibilitatea acțiunii în măsura în care aceasta este îndreptată împotriva pretinsei „decizii" de a întemeia clasificările contestate pe cererea de exceptare, este suficient să se constate că, astfel cum arată Comisia, presupunând chiar că o astfel de „decizie" există, aceasta ar constitui o etapă intermediară sau un act pregătitor în cadrul procedurii de adaptare a Directivei 67/548 la progresul tehnic în urma căreia au fost adoptate aceste clasificări. Or, un astfel de act nu ar fi, ca atare, susceptibil

de a face obiectul unei acțiuni în anulare, în sensul articolului 230 CE, întrucât nu ar produce efecte juridice obligatorii de natură a afecta interesele reclamantelor, modificând în mod distinct situația lor juridică (a se vedea în acest sens Ordonanța Curții din 17 martie 2009, Ayyanarsamy/Comisia și Germania, C-251/08 P, nepublicată în Repertoriu, punctul 14 și jurisprudența citată, și Ordonanța din 14 decembrie 2005, Arizona Chemical și alții/Comisia, punctul 83 de mai sus, punctul 55 și următoarele).

94 Astfel, eventualele nelegalități care afectează un astfel de act pregătitor trebuie invocate în susținerea unei acțiuni îndreptate împotriva actului definitiv pentru care actul pregătitor constituie o etapă a elaborării (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 11 noiembrie 1981, IBM/Comisia, 60/81, Rec., p. 2639, punctul 12). În consecință, legalitatea acestei „decizii" nu poate fi repusă în discuție decât în mod incidental, în susținerea unei acțiuni îndreptate împotriva actelor care au pus capăt procedurii (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 8 iunie 2009, Krcova/Curtea de Justiție, T-498/07 P, nepublicată încă în RepFP, punctele 55 și 56), și anume, în speță, împotriva actelor atacate.

95 În consecință, trebuie să se examineze dacă respectivele clasificări contestate incluse în actele atacate privesc în mod individual reclamantele, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE.

— Cu privire la admisibilitatea cererii de anulare parțială a actelor atacate

96 Actele atacate, inclusiv clasificările contestate, au o aplicabilitate generală în măsura în care sunt aplicabile unor situații determinate în mod obiectiv și în măsura în care

produc efecte juridice în privința unei categorii de persoane avute în vedere în mod general și abstract, și anume față de orice persoană fizică sau juridică a cărei activitate presupune producția și/sau comercializarea substanțelor vizate. Totuși, faptul că un act are, prin natura și prin domeniul său de aplicare, caracter normativ prin aceea că se aplică tuturor operatorilor economici interesați nu exclude ca acesta să îi poată viza în mod individual pe unii dintre acești operatori (Hotărârea Curții din 23 aprilie 2009, Sahlstedt și alții/Comisia, C-362/06 P, Rep., p. I-2903, punctul 29, Ordonanța Tribunalului din 10 septembrie 2002, Japan Tobacco și JT International/Parlamentul European și Consiliul, T-223/01, Rec., p. II-3259, punctul 29, și Ordonanța Tribunalului din 30 aprilie 2003, Villiger Söhne/Consiliul, T-154/02, Rec., p. II-1921, punctul 40; a se vedea de asemenea, în acest sens, Hotărârea Curții din 18 mai 1994, Codorníu/Consiliul, C-309/89, Rec., p. I-1853, punctul 19).

97 În această privință, trebuie amintit că alte subiecte decât destinatarii unui act nu pot pretinde că sunt vizate individual, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE, decât dacă acest act le aduce atingere în temeiul anumitor calități care le sunt specifice sau a unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană și, prin urmare, le individualizează într-un mod analog celui în care ar fi individualizat destinatarul actului (Hotărârea Curții din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, Rec., p. 197, 223, și Ordonanța Curții din 26 noiembrie 2009, Região autónoma dos Açores/Consiliul, C-444/08 P, nepublicată în Repertoriu, punctul 36).

98 Pe de altă parte, atunci când o decizie afectează un grup de persoane care erau identificate sau identificabile la momentul în care acest act a fost adoptat în funcție de criterii specifice membrilor grupului, acest act poate privi în mod individual respectivele persoane în măsura în care ele fac parte dintr-un cerc restrâns de operatori economici (Hotărârea Curții din 22 iunie 2006, Belgia și Forum 187/Comisia, C-182/03 și C-217/03, Rec., p. I-5479, punctul 60, Hotărârea Curții din 13 martie 2008, Comisia/Infront WM, C-125/06 P, Rep., p. I-1451, punctul 71, și Hotărârea Curții Sahlstedt și alții/Comisia, punctul 96 de mai sus, punctul 30).

99 Totuși, posibilitatea de a determina, cu mai mare sau cu mai mică precizie, numărul sau chiar identitatea subiectelor de drept cărora li se aplică o măsură nu presupune în niciun caz faptul că aceste subiecte trebuie să fie considerate ca fiind vizate în mod individual de această măsură, în cazul în care este cert că această aplicare se realizează pe baza unei situații obiective de drept sau de fapt definite în actul în cauză (Hotărârea Sahlstedt și alții/Comisia, punctul 96 de mai sus, punctul 31, Ordonanța Curții din 8 aprilie 2008, Saint-Gobain Glass Deutschland/Comisia, C-503/07 P, Rep., p. I-2217, punctul 70).

100 Se impune ca examinarea admisibilității cererii de anulare a actelor atacate să se facă în raport cu aceste principii.

101 În susținerea tezei potrivit căreia sunt vizate individual prin clasificările contestate, reclamantele susțin, în esență, că, în primul rând, împreună cu alte două societăți ce comercializează carbonați de nichel, constituie un cerc restrâns de operatori care, împreună, în temeiul unui acord comun și cu ocazia procedurii de evaluare a riscurilor în temeiul Regulamentului nr. 793/93, au prezentat cererea de exceptare, al cărei conținut ar fi fost utilizat în mod nelegal de Comisie în scopul clasificărilor contestate. În al doilea rând, reclamantele ar dispune de garanții procedurale specifice în temeiul regulamentului menționat, aplicabile *de facto* în cazul procedurii în urma căreia a fost adoptată directiva atacată. În al treilea rând, Comisia ar fi încălcat drepturile procedurale ale reclamantelor, în special dreptul acestora de a fi ascultate, prin omiterea consultării lor înainte de a utiliza cererea de exceptare în alte scopuri decât cele pentru care fusese întocmită. În al patrulea rând, Norilsk Nickel ar fi individualizată în calitatea sa de reprezentantă a industriei carbonaților de nichel în cadrul negocierilor cu DEPA și cu ECB referitoare la evaluarea riscurilor acestor substanțe în temeiul Regulamentului nr. 793/93. În al cincilea rând, reclamantele ar fi vizate individual de clasificările contestate ca urmare a participării lor intense la această procedură de evaluare a riscurilor, în urma căreia au fost adoptate în mod direct aceste clasificări.

102 În primul rând, trebuie să se examineze dacă reclamantele beneficiau de drepturi procedurale garantate expres în cadrul procedurii în urma căreia au fost adoptate clasificările contestate şi care le puteau individualiza drept destinatare, acest aspect aflându-se în centrul argumentaţiei reclamantelor.

103 În această privinţă, trebuie amintit mai întâi că faptul că o persoană intervine în procesul de adoptare a unui act al Uniunii nu este de natură să o individualizeze în raport cu actul în cauză decât în cazul în care reglementarea Uniunii a prevăzut garanţii procedurale în beneficiul acestei persoane. Astfel, din moment ce, pentru adoptarea unei decizii, o dispoziţie de drept al Uniunii impune aplicarea unei proceduri în cadrul căreia o persoană fizică sau juridică poate revendica eventuale drepturi, printre care pe acela de a fi ascultată, poziţia juridică specială de care beneficiază aceasta are ca efect individualizarea sa în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE (a se vedea Ordonanţa Curţii din 17 februarie 2009, Galileo Lebensmittel/Comisia, C-483/07 P, Rep., p. I-959, punctul 53 şi jurisprudenţa citată).

104 În continuare, trebuie precizat că o astfel de individualizare nu este totuşi recunoscută decât în măsura în care garanţiile procedurale invocate sunt cele prevăzute prin reglementarea aplicabilă (a se vedea în acest sens Hotărârea Curţii din 1 aprilie 2004, Comisia/Jégo-Quéré, C-263/02 P, Rec., p. I-3425, punctul 47, Ordonanţa Curţii din 8 decembrie 2006, Polyelectrolyte Producers Group/Comisia şi Consiliul, C-368/05 P, nepublicată în Recueil, punctul 58, Ordonanţa Curţii Galileo Lebensmittel/Comisia, punctul 103 de mai sus, punctele 46 şi 54, Hotărârile Tribunalului din 11 septembrie 2002, Pfizer Animal Health/Consiliul, T-13/99, Rec., p. II-3305, punctul 101, şi Alpharma/Consiliul, T-70/99, Rec., p. II-3495, punctul 93). Reiese astfel din jurisprudenţă că participarea activă a reclamantului la o procedură, în special atunci când aceasta este destinată adoptării unor acte cu aplicabilitate generală, nu îl poate individualiza decât în măsura în care această participare se bazează pe astfel de garanţii procedurale (a se vedea în acest sens Ordonanţa Tribunalului din 30 ianuarie 2001, La Conqueste/Comisia, T-215/00, Rec., p. II-181, punctele 42 şi 43 şi jurisprudenţa citată, şi Ordonanţa Tribunalului din 14 decembrie 2005, Arizona Chemical şi alţii/Comisia, punctul 83 de mai sus, punctul 73).

105 Totuși, trebuie să se constate că înseși reclamantele au recunoscut că nu beneficiază de astfel de garanții procedurale în temeiul Directivei 67/548 sau al Regulamentului nr. 1272/2008, care să constituie temeiul admisibilității acțiunii lor.

106 În ce privește directiva atacată, trebuie amintit că, astfel, normele de procedură relevante care au creat cadrul procesului de adoptare a acesteia, respectiv punctele 4.1.2-4.1.5 din anexa VI la Directiva 67/548, nu prevăd asemenea garanții procedurale în favoarea operatorilor potențial afectați de rezultatul unei proceduri de adaptare a Directivei 67/548 la progresul tehnic (a se vedea în acest sens Ordonanța din 14 decembrie 2005, Arizona Chemical și alții/Comisia, punctul 83 de mai sus, punctele 72-80 și jurisprudența citată).

107 Nu prevăd garanții procedurale nici dispozițiile Regulamentului nr. 1272/2008, în special cele ale articolului 53 alineatul (1) și ale articolului 54 alineatul (3) coroborate cu articolul 5a alineatele (1)-(4) din Decizia 1999/468 (a se vedea punctele 20-22 de mai sus), ce reglementează adoptarea regulamentului atacat. Această apreciere nu este repusă în discuție prin faptul că articolul 37 din Regulamentul nr. 1272/2008 (a se vedea punctul 19 de mai sus) prevede la alineatele (2)-(4) dreptul producătorilor, al importatorilor sau al utilizatorilor din aval de a prezenta ECHA o propunere de clasificare și etichetare armonizate ale unei substanțe și de a obține, după formularea eventuală a unor observații, un aviz al comitetului de evaluare a riscurilor al ECHA. Astfel, eventualele garanții procedurale prevăzute la articolul 37 din Regulamentul nr. 1272/2008 nu ar fi aplicabile decât în ipoteza în care fie o autoritate națională, fie un producător, un importator sau un utilizator din aval prezintă o astfel de propunere, ceea ce nu s-a petrecut în speță.

108 În măsura în care reclamantele invocă statutul lor procedural în temeiul Regulamentului nr. 793/93, trebuie arătat că, desigur, acest regulament prevede, la articolele 6-10,

cu titlu de drepturi și de obligații procedurale specifice (a se vedea punctele 23-28 de mai sus) participarea activă a operatorilor interesați la procedura de evaluare a riscurilor în scopul întocmirii unei liste prioritare a substanțelor vizate și a unor propuneri eventuale de strategii sau de măsuri în special în vederea limitării riscurilor identificate. Totuși, se impune să se constate că, pe de o parte, dispozițiile Regulamentului nr. 793/93 nu sunt aplicabile în cazul procedurii de clasificare a unei substanțe drept substanță periculoasă și că, pe de altă parte, procedura de evaluare a riscurilor carbonatului de nichel, care este diferită de cea în urma căreia au fost adoptate clasificările contestate, a luat sfârșit, potrivit articolului 11 alineatul (2) din același regulament, odată cu înscrierea acestor substanțe în cea de a patra listă a substanțelor prioritare în temeiul Regulamentului nr. 2364/2000 (a se vedea punctul 32 de mai sus). Această apreciere este confirmată prin articolul 11 alineatele (1)-(3) din Regulamentul nr. 793/93, potrivit căruia numai pe baza evaluării riscului finalizate și a unei eventuale recomandări de strategie, adoptată în conformitate cu procedura comitetului vizată la articolul 15 din regulamentul respectiv, Comisia poate decide, atunci când este necesar, să propună măsuri comunitare în temeiul Directivei 76/769 sau în temeiul altor instrumente relevante existente în Comunitate (a se vedea punctul 26 de mai sus). Or, trebuie să se constate că aceste dispoziții nu precizează nicidecum condițiile în care rezultatul evaluării riscurilor sau eventuala recomandare de strategie pot conduce la adoptarea unei propuneri de clasificare a substanței vizate în temeiul Directivei 67/548, sau chiar în temeiul Regulamentului nr. 1272/2008, ceea ce demonstrează autonomia procedurii de evaluare a riscurilor în raport cu procedura de clasificare a unei substanțe drept substanță periculoasă.

109 Așadar, dispozițiile citate anterior din Regulamentul nr. 793/93 nu consacră garanții procedurale aplicabile în scopul clasificării unei substanțe drept substanță periculoasă în temeiul Directivei 67/548 sau în temeiul Regulamentului nr. 1272/2008. În plus, dispozițiile menționate nu stabilesc nicio legătură între procedura de evaluare a riscurilor unei substanțe, pe de o parte, și procedura destinată unei astfel de clasificări drept substanță periculoasă, pe de altă parte, care să permită să se concluzioneze că

garanțiile procedurale conferite prin Regulamentul nr. 793/93 ar fi aplicabile, chiar și numai *de facto*, astfel cum susțin reclamantele, în cadrul acestei ultime proceduri.

110 În consecință, se impune respingerea argumentului potrivit căruia aceste garanții procedurale și exercitarea lor în cadrul procedurii de evaluare a riscurilor sunt de natură a individualiza reclamantele în raport cu clasificările contestate, acestea din urmă nefiind rezultatul procedurii de evaluare a riscurilor în temeiul Regulamentului nr. 793/93, ci al procedurilor distincte de adaptare a Directivei 67/548 și a Regulamentului nr. 1272/2008 la progresul tehnic, în cadrul cărora reclamantele nu beneficiază de astfel de garanții.

111 Pe de altă parte, în lipsa unei garanții procedurale aferente acestor din urmă proceduri, nu poate fi admis argumentul potrivit căruia reclamantele ar fi individualizate pentru motivul că au participat în mod activ la procedura de evaluare a riscurilor prezentate de carbonații de nichel. De asemenea, trebuie respinsă teza potrivit căreia procedurile de adaptare la progresul tehnic ar fi comparabile cu alte proceduri administrative, precum cele în materie de concurență, de ajutoare de stat sau de dumping, în cadrul cărora anumite componente ale dreptului la apărare prevăzute în dispoziții exprese trebuie garantate și respectate în vederea adoptării unui act individual sau cu aplicabilitate generală (a se vedea în acest sens Ordonanța din 14 decembrie 2005, Arizona Chemical și alții/Comisia, punctul 83 de mai sus, punctele 58 și 74 și jurisprudența citată), aspecte care nu se regăsesc în speță.

112 În al doilea rând, reclamantele nu pretind că, în cadrul procedurilor în urma cărora au fost adoptate actele atacate, Norilsk Nickel ar fi îndeplinit un rol de reprezentant și de principal negociator din partea industriei nichelului, analog rolului pe care l-a îndeplinit în cursul procedurii de evaluare a riscurilor în temeiul Regulamentului nr. 793/93. În plus, reiese din considerațiile de la punctele 105-111 de mai sus că, presupunând că Norilsk Nickel ar fi avut o astfel de calitate în cadrul procedurii de

evaluare a riscurilor, această calitate nu se extinde neapărat la procedurile de adaptare la progresul tehnic a Directivei 67/548 și a Regulamentului nr. 1272/2008. În consecință, se poate considera că Norilsk Nickel este individualizată ca urmare a acestei calități în raport cu clasificările contestate numai în cazul în care se examinează dacă, în ce privește participarea sa numai la procedura de evaluare a riscurilor, Norilsk Nickel putea îndeplini criteriile de individualizare stabilite în Hotărârile Kwekerij van der Kooy și alții/Comisia, punctul 85 de mai sus (punctele 20-24), și CIRFS și alții/Comisia, punctul 85 de mai sus (punctele 29 și 30).

113 În al treilea rând, reclamantele nu au reușit să dovedească existența unui drept de a fi ascultate care ar fi fost încălcat de Comisie pentru motivul că aceasta nu ar fi consultat reclamantele anterior utilizării cererii de exceptare în afara procedurii de evaluare a riscurilor și/sau în alte scopuri (a se vedea punctul 84 de mai sus). Astfel, nici articolul 9 alineatele (1) și (3), nici articolul 10 alineatul (1), nici articolul 11 alineatele (1)-(3) din Regulamentul nr. 793/93 nu prevăd un astfel de drept ca urmare a introducerii și a acceptării unei cereri a producătorilor și a importatorilor de exceptare totală sau parțială de la testările suplimentare. Pe de altă parte, reclamantele nu au arătat că în cererea de exceptare ar fi cuprinse elemente confidențiale în sensul articolului 16 alineatul (1) din același regulament și pe care Comisia ar fi fost obligată să le protejeze. În această privință, trebuie amintit de asemenea că, în principiu, nici procesul de elaborare a actelor cu aplicabilitate generală, nici natura acestor acte înseși nu impun participarea persoanelor afectate, în temeiul principiilor generale ale dreptului Uniunii, printre care se numără dreptul de a fi ascultat, întrucât interesele acestora se presupune că sunt reprezentate de autoritățile politice care trebuie să adopte aceste acte (a se vedea Ordonanța din 14 decembrie 2005, Arizona Chemical și alții/Comisia, punctul 83 de mai sus, punctul 73 și jurisprudența citată). Oricare ar fi situația, chiar și dacă se consideră că, în cadrul procedurii în urma căreia au fost adoptate clasificările contestate, Comisia s-ar fi întemeiat pe cererea de exceptare în sensul invocat de reclamante, reiese din jurisprudența citată la punctele 103 și 104 de mai sus că, ținând seama de autonomia procedurii de clasificare a substanțelor periculoase în raport cu procedura ce are ca obiect evaluarea riscurilor anumitor substanțe și în lipsa unui drept procedural garantat expres prin reglementarea aplicabilă în speță, reclamantele nu se pot prevala, în susținerea calității lor procesuale active în raport

cu clasificările contestate, de o garanție procedurală legată numai de procedura care privește evaluarea riscurilor.

114 În al patrulea rând, trebuie examinat dacă acordul dintre reclamante, PCF și Königswarter cu privire la cererea de exceptare, precum și existența acestei cereri și utilizarea acesteia de Comisie pot individualiza aceste subiecte de drept în calitate de operatori care fac parte dintr-un cerc restrâns în sensul jurisprudenței citate la punctul 98 de mai sus.

115 În această privință, trebuie arătat mai întâi că reclamantele nu au pretins că sunt singurii operatori care produc și comercializează carbonații de nichel și care sunt afectați de clasificările contestate.

116 În continuare, desigur, este necontestat faptul că, pe de o parte, reclamantele și ceilalți doi operatori semnatari ai cererii de exceptare erau singurii care au participat activ la procedura de evaluare a riscurilor pe care le prezintă carbonații de nichel și că, pe de altă parte, DEPA a utilizat această cerere în susținerea propunerii sale ulterioare de clasificare a carbonaților de nichel drept substanțe periculoase în temeiul Directivei 67/548. În plus, spre deosebire de alți operatori potențial afectați din sectorul nichelului, acești patru operatori erau clar identificabili și chiar au fost identificați de autoritățile care aveau obligația de a examina această propunere de clasificare, de a o discuta și de a adopta o decizie definitivă cu privire la ea.

117 Totuși, trebuie să se considere că aceste elemente nu sunt suficiente pentru individualizarea reclamantelor în raport cu clasificările contestate.

118 Trebuie să se arate că prezentarea unei cereri de exceptare de către mai mulți operatori împreună nu creează drepturi dobândite sau subiective în favoarea acestor operatori, întrucât aceștia au formulat, în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Regulamentul nr. 793/93, o simplă solicitare de a fi exceptați de la anumite testări suplimentare în vederea evaluării riscurilor substanței vizate. Astfel, această împrejurare nu constituie o caracteristică proprie acestor operatori care să poată fi comparată cu calitatea de titular al unui drept exclusiv preexistent de difuzare prin programe de televiziune a unui eveniment sportiv de importanță majoră pentru societate, precum cea existentă în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Comisia/Infront WM, punctul 98 de mai sus (punctele 73-77), cu calitatea de titular al unui contract atribuit anterior adoptării măsurii contestate, precum cea existentă în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Curții din 17 ianuarie 1985, Piraiki-Patraiki și alții/Comisia (11/82, Rec., p. 207, punctul 31), sau cu calitatea de persoană supusă unui regim de impozitare special în temeiul unei autorizări acordate de stat în cadrul unei scheme de ajutor, precum cea existentă în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Belgia și Forum 187/Comisia, punctul 98 de mai sus (punctele 59-63).

119 Pe de altă parte, jurisprudența a recunoscut numai cu titlu excepțional capacitatea de individualizare a acestor calități speciale, întrucât măsurile contestate aveau ca obiect tocmai să aducă atingere domeniului de aplicare și exercitării acestor drepturi preexistente, a căror existență era cunoscută în prealabil de instituția competentă sau ai căror titulari erau atunci perfect identificabili (a se vedea în acest sens Hotărârile Piraiki-Patraiki și alții/Comisia, punctul 118 de mai sus, punctul 31, Belgia și Forum 187/Comisia, punctul 98 de mai sus, punctul 63, și Comisia/Infront WM, punctul 98 de mai sus, punctele 72 și 76, Ordonanța Galileo Lebensmittel/Comisia, punctul 103 de mai sus, punctul 46, și Ordonanța Tribunalului din 6 septembrie 2004, SNF/Comisia, T-213/02, Rec., p. II-3047, punctele 68-70).

120 Or, în speță, reclamantele nu se pot prevala de drepturi preexistente cărora li s-a putut aduce atingere prin clasificările contestate și, în consecință, nu pot pretinde că ar fi afectate în mod special în raport cu orice alt operator potențial vizat, întrucât cererea de exceptare nu echivalează cu un asemenea drept. Astfel, simpla posibilitate de a determina, la momentul adoptării actelor atacate, ca urmare a cererii de exceptare,

numărul și identitatea anumitor operatori în cazul cărora actele menționate sunt aplicabile nu implică faptul că aceștia trebuie să fie considerați ca fiind vizați individual prin aceste acte, din moment ce aplicarea respectivă se efectuează pe baza unei situații obiective de drept sau de fapt definite prin actele amintite (a se vedea punctul 99 de mai sus), și anume în temeiul calității acestora de producător sau de distribuitor de carbonați de nichel. În consecință, chiar în raport cu această cerere de exceptare, reclamantele sunt vizate prin actele atacate pe același temei precum orice alt operator care s-ar afla, efectiv sau potențial, într-o situație identică, și anume în aceea de a produce și/sau de a comercializa carbonați de nichel.

121 În consecință, reclamantele pretind în mod nejustificat că ar fi vizate individual prin clasificările contestate.

122 În consecință, se impune respingerea ca inadmisibilă a cererii de anulare parțială a actelor atacate.

123 Având în vedere totalitatea considerațiilor de mai sus și chiar fără a fi necesar să se pronunțe cu privire la cererea de constatare a lipsei necesității de a se pronunța asupra acțiunii în măsura în care prin aceasta se urmărește anularea parțială a directivei atacate, se impune respingerea în totalitate a acțiunii ca inadmisibilă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

124 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamantele au căzut în pretenții, se impune obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

125 Potrivit articolului 87 alineatul (4) primul paragraf din același regulament, statele membre care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Prin urmare, Regatul Danemarcei va suporta propriile cheltuieli de judecată.

126 Potrivit articolului 87 alineatul (4) al treilea paragraf din Regulamentul de procedură, Tribunalul poate dispune ca un intervenient să suporte propriile cheltuieli de judecată. În speță, Nickel Institute, care a intervenit în susținerea reclamantelor, va suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Marea Cameră)

dispune:

1) Respinge acțiunea ca inadmisibilă.

2) Norilsk Nickel Harjavalta Oy și Umicore SA/NV suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană.

3) **Regatul Danemarcei și Nickel Institute suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Luxemburg, 7 septembrie 2010.

Grefier
E. Coulon

Președinte
M. Jaeger

Cuprins

Cadrul juridic ..... II - 3965

Dispozițiile Tratatelor CE și FUE ..... II - 3965

Directiva 67/548 ..... II - 3966

Procedura de adaptare la progresul tehnic reglementată prin Directiva 67/548 ..... II - 3969

Abrogarea, modificarea și înlocuirea parțială a Directivei 67/548 prin Regulamentul nr. 1272/2008 ..... II - 3970

Regulamentul (CEE) nr. 793/93 și Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 ..... II - 3975

Situația de fapt ..... II - 3978

Reclamantele și substanțele vizate ..... II - 3978

Procedura de evaluare a riscurilor pe care le prezintă carbonații de nichel ..... II - 3978

Procedura în urma căreia au fost adoptate clasificările contestate ..... II - 3980

Procedura și concluziile părților ..... II - 3987

În drept ..... II - 3991

Cu privire la aplicabilitatea articolului 263 al patrulea paragraf TFUE ..... II - 3991

Argumentele părților ..... II - 3991

Aprecierea Tribunalului ..... II - 3992

Cu privire la admisibilitatea prezentei acțiuni ..... II - 3995

Argumentele părților ..... II - 3995

Aprecierea Tribunalului ..... II - 4001

— Cu privire la admisibilitatea cererii de anulare a pretinsei „decizii" de a întemeia clasificările contestate pe cererea de exceptare ..... II - 4001

— Cu privire la admisibilitatea cererii de anulare parțială a actelor atacate .... II - 4002

Cu privire la cheltuielile de judecată ..... II - 4012